

A kereskedelem legfontosabb feladata:

a lakosság kulturáltabb, gazdaságosabb és jobb ellátása

Megyei kereskedelmi pártaktíva Szegeden

Az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottsága tegnap megyei kereskedelmi pártaktíva értekezletet tartott Szegeden, amelyen részt vettek a pártbizottságok, a tanácsok, a kereskedelmi vállalatok és más szervek képviselői. A megyei tanácsháza nagytermében tartott értekezlet elnökségében foglaltak helyet Győri Imre elvtárs, a megyei pártbizottság első titkára, Török László elvtárs, a megyei tanács vb-elnöke, Perjési László elvtárs, a Szeged városi pártbizottság első titkára, dr. Biczó György elvtárs, a Szeged városi tanács vb-elnöke, Halász János elvtárs belkereskedelmi miniszterhelyettes, Keserű Jánosné elv-

társnő, a Központi Bizottság államgazdasági osztálya osztályvezetője, Csakmag György elvtárs, a megyei pártbizottság ipari osztályának vezetője, Hunyadkúrti Lajos elvtárs, a MESZÖV elnöke és Lip-ták Sándor, a SZÖVOSZ vendéglátóipari központjának igazgatója.

Győri Imre elvtárs üdvözölte az aktívul résztvevőket, majd a megyei pártvégrehajtóbizottság nevében Perjési László elvtárs, a megyei pártvégrehajtóbizottság tagja, a Szeged városi pártbizottság első titkára mondott beszámolót, amely felölelte a kereskedelem minden problémáját, foglalkozott a kereskedelmi pártszervezetek feladataival is.

Alapjában megfelelő tevékenység

Bevezetőben a beszámoló arról szólt, hogy az elmúlt három esztendő során javult, s alapjában megfelelő a szocialista kereskedelem tevékenysége, s helyesen realizálódott a kereskedelemben a párt és kormány gazdaságpolitikája. Általában helyes a vásárlóerő és árualap kapcsolata, helyes volt a baráti országok árualapjai közötti választékcseré, a falusi ellátás színvonala erőteljesen közeledik a városéhoz, helyesnek bizonyult, hogy bizonyos olyan árucikkek eladását, amelyekből a keresletet teljesen még kielégíteni nem tudjuk, elsősorban a városokba összpontosították. Mindamelllett az ellátásban, a kiszolgálásban még vannak hiányosságok, van szervezeti hiányosság az áruterítésben, tapasztalható udvariatság.

Az elmúlt három évben jelentősen nőtt a megyében az áruforgalom, egy család havilagban 400 forinttal többet költött. Az élelmiszer és vegyipari forgalma jelentősen magasabb, viszont a ruházati cikkek forgalma alacsonyabb a három évvel ezelőttnél. Amíg a községekben 26,3 a városokban 19,2 százalékos volt három év alatt a növekedés. A falusi fogyasztás tehát gyorsabban nőtt, amit számos tényező — a mezőgazdaság szocialista átszervezése, az ipar fejlődése, új cikkek bevezetése, a korszerű bolti hálózat stb. — jelentősen befolyásolt. Örvendetes, hogy csökkent a megyében az alapvető élelmiszer-cikkek fogyasztása az egyéb élelmiszerek javára, ami azt mutatja, hogy a megye lakóinak fogyasztása

a korszerű táplálkozás irányában fejlődik. Mivel jelentősen növekedett a lakosság azon részének élelmiszerfogyasztása, amely a központi készletből vásárol, különösen figyelmet kell fordítani arra, hogy jelentősen csökkentsék a szabadpiaci felhozatal. Ez negatív jelenség, ennek megszüntetésére kell figyelmet kell fordítani. Elengyésző a termelőszövetkezetek szervezetét részvétele a szabadpiacon, így nem érvényesül árszabályozó szerepük. Ezért a szabadpiaci forgalmat mennyiségben és választékban erősíteni a helyi tanácsok fontos feladata. Mindenütt meg kell azonban teremteni a piacokon a jó értékesítés technikai feltételeit. Különösképpen vonatkozik ez a szegedi piacokra.

Jobb együttműködést az ipar és a kereskedelem között

A beszámoló számos kérdés után konkrétan foglalkozott néhány árucikk forgalmával. A kenyérgyártás különösen a községekben nem megfelelő. Ennek jó részét a szállítási feltételek elégtelensége okozta. Ennek viszont, hogy számos helyen csak egy-kétféle péksüteményt lehet kapni az ipar által gyártott 16—20féle péksütemény helyett, itt már a sütőipar és a kereskedelmi vállalatok együttműködésében van a hiba. Bizonyos tekintetben hasonló a helyzet a húselállításban is. Helyes, hogy a húst és húskészítményeket elsősorban a városok ellátására összpontosítsák. A jövőben sem számíthatunk arra, hogy a községekben számottevő javulást érhetünk el. Noha számos húsféleséget hiány van, azt se feledhetjük el, hogy nálunk az átlagos húsfogyasztás évente 50—52 kiló, ami világszínvonalatban is kiemelkedő. Figyelembe kell venni, hogy a népgazdaság számára szükséges nyersanyagok és gépek ellenértéként bizonyos mennyiségű húst is exportálunk. Másrészt mi is vásárolunk külföldről húst, ezeknek sajnos néha nem kielégítő a minősége. A húselállítás további javítása az állattenyésztés fejlesztésétől függ. Azonban a falusi húselállításban a földművelésügyi szervek sokat segíthetnének. Ebben a tekintetben eddig eredményekről nem nagyon beszélhetünk. A termelőszövetkezeteknek is lehetőségek volna, hogy szerződéses kötelezettségekkel felül húsféleséggel megjelenjenek a városi piacokon. A kereskedelem és a húsipar jobb együttműködését kell megteremteni, hogy a városokban húskészítményekből nagyobb választék álljon a fogyasztók rendelkezésére. Értéketlen, hogy az olcsóbb hurkakészletek — amelyek a kisebb keresetű városi la-

kosság ellátását szolgálják — alig kaphatók üzleteinkben. A tejtermékek, de főleg a sajtellátás folyamatosságában és választékában is hiányosságok vannak. Ez nagy részét a megye tejiparának elmaradottságával magyarázható. A probléma egy részét megoldja, ha néhány év múlva elkészül a napi 200 ezer literes kapacitású szegedi tejüzem. Azonban addig is jó szervezéssel, az ügyvel való gondosabb törődéssel elérhető, hogy növekedjék a tejfogyasztás, hi-

szen lassan megyénkben a tejfogyasztás alacsonyabb lesz, mint az alkoholfogyasztás.

Az még érthető, ha mondjuk Molskolc környékén, vagy a Balaton mentén zöldség- és gyümölcsellátási nehézségek vannak. Teljesen indokolatlan azonban, hogy ilyen jelenséggel időnként Csongrád megye városaiiban találkozzunk. Kétségtelen, hogy a kereskedelem tett erőfeszítéseket a probléma megoldására, azonban további erőfeszítések szükségesek.

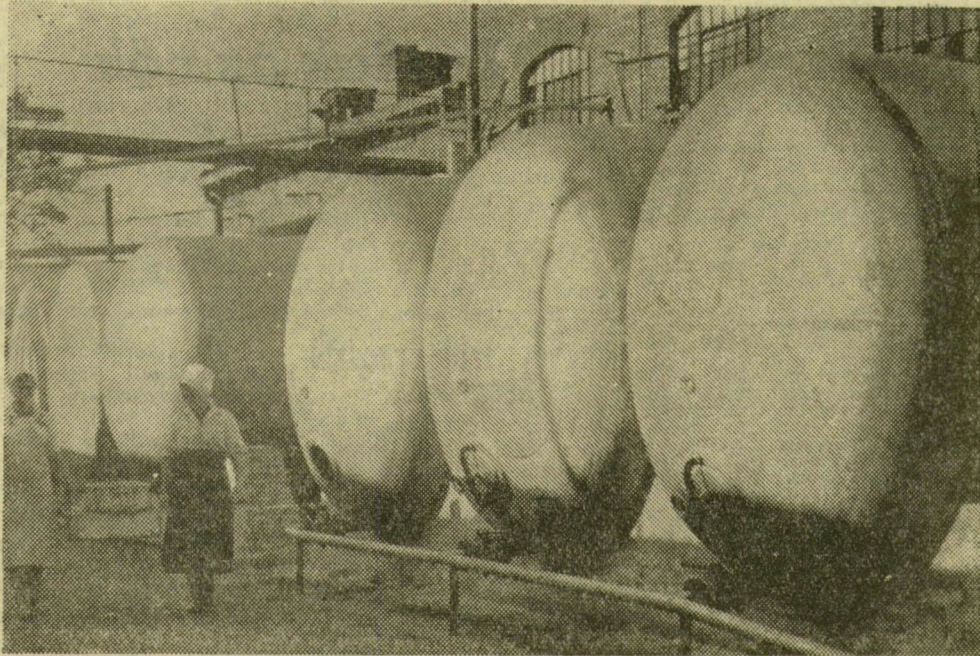
A hitelakcióról és a tüzelővásárlásról

Foglalkozott a beszámoló ezután a hűtőigényes áruk időnkénti hiányával, a félkész cukrásztermékek, a szikviz-, üdítőital-ellátás nem kielégítő voltával, amelynek oka jórészt a termelői kapacitás elégtelensége. Ebben a tekintetben a népgazdaság erőforrásához mérten beruházásokra van szükség. Jelentősen nőtt — mintegy 66 százalékkal három év alatt — a megyében a tartós fogyasztási cikkek vásárlása. Televízióból 3,2, porszívóból 2,9, hűtőszekrényből 2,8, 250 köbcentiméteres motorkegypárból 2,8, mosógépből 1,5-szer többet adtak el, mint három évvel ezelőtt, s a fogyasztásnak csak az árualap korlátozott volta szab határt. Tavaly 600 autót vásároltak a megyében. A ke-rek-pár- és rádióforgalom viszont visszaesett. Mindez azt mutatja, hogy a lakáskultúra fejlődik, az élet átalakulóban van. Ugyanezen időszak alatt mintegy négyszeresére nőtt az áruvásárlási hitel, s a három év alatt eladott tartós fogyasztási cikkeknek egyegyedét hitellel vásárolták. A tüzelőellátásról szólva a beszámoló hangsúlyozta, hogy új, nagy fogyasztóréteg — a falu lakossága —

lépett be és noha három év alatt 30 százalékkal nőtt a tüzelőeladás, van még sorbanállás, aminek oka a kemény tél, igen sok családnál az indokolatlan túlbiztosítás, a problémát azonban csak több tüzelővel lehet megoldani, olyan mértékben, ahogyan a népgazdaság ereje engedi. A megyében 15 ezer család palackgázzal főz, a lakosságnak mintegy 10 százaléka, de körülbelül ugyanennyi az új jelentkező is. Az új fogyasztók közül előnyben kell részesíteni a városokban, nagyobb köz-ségekben élő sokgyermekes és kis keresetű családokat.

Az egyes áruféleségek átmeneti hiányán — amint Perjési elvtárs hangsúlyozta — igen sokat segíthetne a tanácsai és szövetkezeti ipar, amely gyorsan átalakulhat az igényeknek megfelelően bizonyos áruk kis szériában történő gyártására, ehelyett azonban jelenleg még a nagy széria szemlélete érvényesül, emiatt bizonyos árukat hiába keres a lakosság. Az ipar is lazán teljesíti szállítási kötelezettségét. A megrendelés naptári negyedévre szól ugyan, de igen sok esetben csak a negyedév utolsó heteiben kezd el a szállítást a kereskedelem részére. Nem eléggé érdekelt az ipar a

Szüreti készülődés a konzervgyárban

A bőséges szegedkörnyéki szőlőtermés most nagy feladat elé állítja a Csongrád-vidéki Állami Pincegazdaságot. A termés feldolgozásához van elég gépi kapacitás, munkaerő, de a tárolás már nagyobb gondot okoz. Ezért kérték a konzervgyárat, hogy készüljön fel mustsűrítésre. Az előkészületek befejeződtek. A Szegedi Konzervgyár készen áll közel több száz hektoliter must sűrítésére. A sűrítő üzemszék előtt most 6 óriás tartályt állítottak fel, amelyekben tárolják a beérkező mustot

választék szélesítésében, az új termékek bevezetésében ezért sok még a korszerűtlen termék. A belkereskedelmi munka hiányossága és bizonyos szervezetlensége is hozzájárul az időnkénti ellátási hiányhoz. Gondosabban kell meghatározni a boltok nyitvatartását, profilírozását, mindig a lakosság érdekeinek megfelelően.

A beszámoló ezután a kereskedelmi hálózat fejlődésével foglalkozott, amelyben az elmúlt három év alatt minőségileg nagy változások történtek. 1959-ben 46 új kiszolgálási forma volt, az elmúlt évben viszont már 221. Tehát négy év alatt mintegy ötszörösére nőtt az új rendszerű boltok száma a korszerűsítés, szakosítás és új kiszolgálási formák bevezetésével, ennek révén a boltok számának lényeges növelése nélkül eredményesen lebonyolítja a szocialista kereskedelem a megnövekedett forgalmat. Ma a megyében csaknem minden településen van bolt, vagy vendéglátóipari egység, figyelembe veendő azonban, hogy Szeged városában viszonylag lassabban haladt előre az új kiszolgálási formák szervezése. Megállapítható: annak hogy Szegeden sokáig ellenálltak az önkiszolgálás rendszerének, ennek a város lakossága és a korszerű kereskedelem látta kárát. Három év alatt a boltok korszerűsítésére a megyében 93 millió forintot fordítottak. Ennek ellenére külvárosokban még sok a korszerűtlen bolt, amely a kapitalista örökség maradványa. Igen nagy hiba, hogy Szegeden és Hódmezővásárhelyen az új lakóterületeken nem épültek meg a kereskedelmi egységek, Szeged Ogyessza nevű városrészében már mintegy ezer új lakás van, de megfelelő bolti hálózata még ma sincs, ilyen helyzet a jövőben nem fordulhat elő, arra kell törekedni, hogy időben felépüljenek és időben üzemeljenek is az új lakótelepek üzletei. A hálózatfejlesztést a jövőben nagy alapterületű egységekre, ABC-jellegű bol-

tok létesítésére kell összpontosítani. A korábban kereskedelmi célokat szolgáló helyiségeket vissza kell adni a kereskedelemnek.

A vendéglátó önkiszolgálás alig haladt előre, ahol létesült ilyen üzem, ott is kicsi az alapterület, a nagy forgalom miatt nem biztosítható a kulturált kiszolgálás. Meg kell honosítani a nagyobb vállalatok üzemi étkezdéiben is az önkiszolgálást. Viszont semmi szükség arra, hogy városközpontokban, főútvonalakon kocsmajellegű italboltok legyenek, ezeket a mellékutakba kell száműzni. Különösen Szegeden új központi előkészítő konyhák szükségesek, hiszen jelenleg is mintegy 6000 közétkeztetési igényt nem tudnak kielégíteni.

Kitért a beszámoló arra, hogy az üzletek neon-felirattal igen szegényesek, ötlettelenség, sokszor nem működnek, az országos átlag alatt vannak. Szegeden és a megye más városaiiban is törekedni kell a korszerű, ötletes neonreklámok meghonosítására. Jogos az az igény

Még több nő a kereskedelembe

Kitért a beszámoló a gazdaság kérdéseire, s hangsúlyozta, hogy a költségvetés romlása csak átmeneti lehet, tovább lehet csökkenteni a létárhányt, fejleszteni a társadalmi ellenőrzést, a szocialistabrigád-mozgalmat, a szakszerű, udvarias kereskedelmet. A megyében 13 ezren dolgoznak a kereskedelemben, a szakkader utánpótlás azonban nem kielégítő. A nők aránya csak 50 százalékos, holott a nők fokozott bevonása elősegítené a munkaerő-probléma megoldását. Az állami kis-kereskedelmi vállalatok elapróztak, nehezítik a lakosság áruezellátásának szervezését, ezért bizonyos összevonásra van szükség. Az átszervezésnek azonban egyetlen célja lehet, a lakosság jobb áruezellátása, a kereskedelem kulturáltágának emelése és gazdaságosságának javítása. E fontos feladatok megoldásában nagy szerep hárul a kom-

is, hogy a nagy városok közül elsőnek — az idegenforgalom igényeivel összhangban — Szegeden állítsanak fel a belkereskedelem kereskedelmi automatákat. Tovább kell folytatni a rakodás gépesítését. Korszerű központi és optimális bolti raktárak létesítésére van szükség, s az idegenforgalom igényeivel is lépést kell tartania a kereskedelemnek. 1960-ban 4000, az idén már 20 000 külföldi és mintegy 200 000 hazai vendég fordult meg a szegedi ünnepi hetek alatt a városban. A jövőben még nagyobb tömegekkel kell számolni. A kereskedelem az idén derekasan dolgozott, a megtett erőfeszítések azonban jövőre már nem elegendők. Szükség volna arra, hogy az országos idegenforgalmi fejlesztés keretében Szeged nagyobb lehetőséget kapjon szállókapacitás fejlesztésére. A meglévő lehetőségekkel is jobban kell élni, nagyobb fantáziával, több ötlettel, romantikával vonzó vendéglátóipart lehet teremteni Szegeden és a megyében is.

A kereskedelmi dolgozók 12 százaléka párttag, s ez nagy erőt képvisel. Szükséges azonban tovább építeni kereskedelmi párt-szervezeteinket, azok közül a dolgozók közül, akik a legjobban hajlítják végre a párt kereskedelmi politikáját, akik politikailag is aktívak. Szükséges, hogy pártbizottságaink is rendszeresen foglalkozzanak kereskedelmi kérdésekkel, mert ez a lakossággal való kapcsolat szempontjából rendkívül fontos feladat. Új lendületet kaphat a szocialista kereskedelem, ha a vezetők jobban támaszkodnának a kereskedelemben dolgozó 770 fiatalra, akik közül 570-en 17 KISZ-szervezetben tevékenykednek. Végül a beszámoló a megyei pártvégrehajtóbizottság köszönetét és elismerését hangoztatta a kereskedelem vezetői, a kereskedelmi pártszervezetek, a kereskedelem valamennyi dolgozójának odaadó munkájáért.

Hasznos, tartalmas vita

Szünet után Csakmag György elvtárs elnökletével megkezdődött a beszámoló feletti vita. Keserű Jánosné elvtársnő, az MSZMP Központi Bizottsága államgazdasági osztályának osztályvezetője felszólalásában rámutatott arra, hogy az áruezellátás javítása nem csak a különböző kereskedelmi szervek feladata, hanem csak össz gazdasági munkánk eredményeként valósítható meg. A továbbiakban felhívta a figyelmet arra, hogy különösen az élelmiszer- és a tüzelőanyag-ellátás terén szükséges a helyi források felhasználása.

— Az áruezellátás javítása területén — mondotta töb-

bek között — nagy feladat hárul a kereskedelem és a termelői ipari üzemek párt-szervezeteire. Az ezeken a területeken dolgozó kommunistáknak elsőrendű feladata, hogy megfelelő támogatást nyújtsanak a gazdasági vezetőknek. Gács György (Szegedi Idegenforgalmi Hivatal) többek között arról beszélt, hogy kicsi az emléktárgyak választéka és silány a minőség. Indokolt lenne Szegeden egy idegenforgalmi bolt létrehozása. Vass Imre (MESZÖV) a földművelésügyi miniszter helyettesétől a boltok fejlesztéséről beszélt, s támogatást kért a tanácsai kis-ker vállalatoktól a szövetkezeti tanulóképzés megoldá-

sához. Farsang Lászlóné (Szegedi Városi Tanács) az idegenforgalom, a közétkeztetés és a kereskedelmi szakemberek képzésének problémáiról szólt. Deák Ferenc (Megyei tanács vb kereskedelmi osztályának vezetője) a munkaszervezés javítására és a meglévő kapacitás kihasználására mint az ellátás javításának tartalékaira hívta fel a figyelmet.

A vita Perjési László elvtárs foglalta össze. Az aktív értekezlet Csakmag György elvtárs zárszavával ért véget.